

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Δωδ. II, 90/1970*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δωδ. II, 90/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομότης) : *Ελληνικά* .....
(παλαιότερον ὄνομα : *Μαρινελικό*.), Ἐπαρχίας *Καρδίτσας*,
Νομοῦ *Καρδίτσας* .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Καυχι-*
μποχώρης Χρίστος ἐπάγγελμα *διδάσκαλος* .....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Πετρωτὰ* *Καρδίτσας* .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *6* .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Κωνσταντῖνος Μυλωναῖς*

ἡλικία... *70* ... γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀγγλικά* *ἑσ.* .....
..... τόπος καταγωγῆς *Ελληνικά - Καρδίτσας*

β) *Πωτῆς Τάκης* *42* *Ε' Δημοτικὰ* *Ελληνικά - Καρδίτσας*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; .....

Ἐπὶ τῶν χωρίων αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ἐπὶ τῶν χωρίων* .....

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητες δ) εἰς μονὰς κλπ. ....

Εἰς φυσικὰ πρόσωπα .....

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Τὴν διατηρεῖ ἑαυτὸς ἔχει ἀγαθὸν θῆλον ἑαυτοῦ*
τὴν διανεμῇ ὁ ἴδιος εἰς τοὺς ἀγαθὸν μετὰ τὸν γάμον αὐτοῦ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ γεωργίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν γεωργίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦνται. ....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με' ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Δεν ὑπάρχει. ....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάβανον ; ἡμερομισθοῦ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; .....

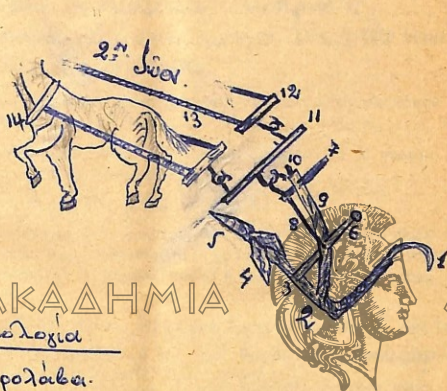
Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ μὴν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. Ναι... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Ἐποχικῶς... καὶ τὴν Θεσσαλονίκην μόνον ὡς ἐργάται.

Σχεδιάγραμμα διδραυῦ διδραυῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ονομασολογία

1. = χειρολαβή.
- 2 = πτερόν.
- 3 = επασθλήνη.
- 4 = φτερό.
- 5 = ὄνυ.
- 6 = επάση.
- 7 = σταυρός.
- 8 = χάντρος ἢ πιάσμα.
- 9 = σταβέρ.
- 10 = βίδα πανονικῶν (ἀνεβαινέβαιμα).
- 11 = ὁ γό.
- 12 = παλαστήριο.
- 13 = τραβηχέ.
- 14 = 2^η μαριά.

- 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ...Μέ... ζωικὴν κόπρον... ἐν περὶ τῶν ἡμερῶν...
τῶν ὁρίων... ὀνομαζομένη... καπρίδα...
ἡ λίπανσις... μέ... ζωικὴν κόπρον... ἐδωκεντο καὶ
θεωρεῖται... ἡ μαλκήραι...

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετὰ τὸ 1955...

*Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

Σιδηρῶν ἄροτρον... μετὰ τὸ 1960...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Πρὶν κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

Σιδηρῶν ἄροτρον... δίφτερο... ἐχρησιμοποιεῖται... ἐν δὲ καὶ
πλήματα... ἐπαρκεῖται... ἐν τῶν Νομῶν... Αἰτωλοακαρνανίδος
ἐπαρκεῖται... ἐν τῶν Νομῶν...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου; .....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;)... ἀπὸ τῆς ἐχρησιμοποίησιν αὐτοῦ
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ... ἀπὸ τῆς ἐχρησιμοποίησιν...

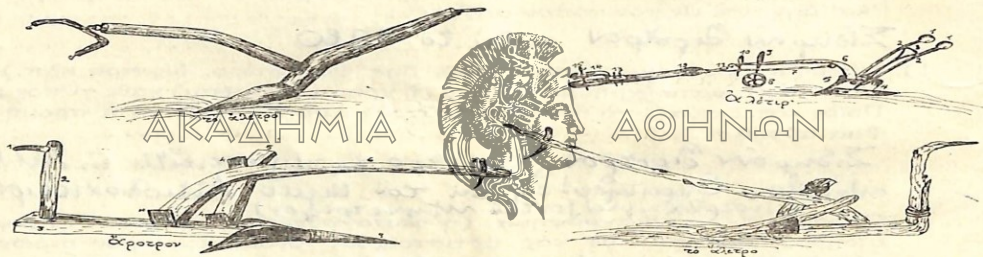
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...Θ.....

5) Μηχανή ἀλώνισμου .....Θ.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ο... Κάθε χειρὸς ἐπὶ ἐμβαλεκενὸν καὶ μόνος
του.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον
σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα ;

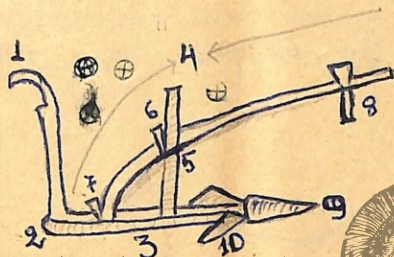
3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ·

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

3)

- 1 = Σύλλα
2 = άγκάλη
3 = λουριά

Άροτρον (άλετρι) χρησιμοποιούμενον πρό του 1960 παρασκευασμένον ἐκ ξύλου.

- 1 = χειρολάνβα.
2 = πατεύρα
1, 2, 3 = κοντάβρα (ξύλον μονοκλάτου) ή άλετρο πόδα.
4 = σταβαίρι
5 = επάθρη
6 = εφώνη επάθρης = επαδόεφνηνα
7 = εφώνη σταβαρίου = σταβαρόεφνηνα ή πολόεφνηνα
8 = κλινίδι.
9 = ένι
10 = φερά.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

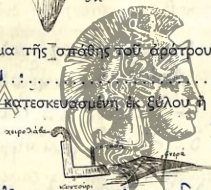
- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματέρων (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο... μιᾶς... μορφῆς... ὡς... τὸ... καλοῦτε

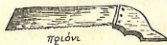

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; Ὁρθογώνιος...
Περὶ πλάτος...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Παλιότερον...

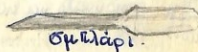
ὡς... τὸ... ξύλινον... παλιότερον... ἢ... κατεσκευασμένη...
ἐκ ξύλου...
ὡς... τὸ... σιδηρὸν... ἐκ... κατεσκευασμένη... ἐκ... σιδήρου
Εργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
Πριόνι... σκεπάρνι... ξυλοφάι... σκεπάρνι (ἐργαλεῖον
κατεσκευασμένον διὰ τὴν διόρθωσιν ὀπίω διὰ κατεσκευασμένον)

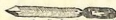
πριόνι

ἀρίδι

σκεπάρνι

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

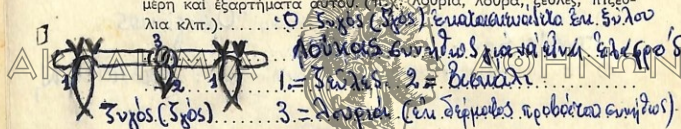
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐξαρτήματα τοῦ β. Βάσις. Τῶρα ἡμίονος.

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; Πᾶντα. Σὺν.

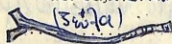
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦτο. ἀναγκαῖος ὁ ζυγός. Εἰς ἕνα ὄχι.

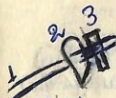
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. : λουριά, λοῦρα,, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. Ζεύλα ἐκ σιδήρου. Ἐξ. Σὺν. κρανίος.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

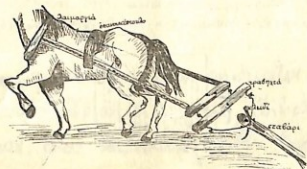

Ἐξάρτημα καὶ πιζεύλια. Τὸ ἄροτρον δὲν προσδένεται ἀλλὰ
ἡδυνάτο νὰ ἐκτρέχῃ. ἢ ἀλλὰ, χωρίς νά μιν αἰνῇ. Ἐξάρτημα.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Σὺν. ἑνὸς.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

β) 1. τὸ ἐν εἶν ἀσφάλην διὰ τοῦ πηλιδίου.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ώργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

7. ἰσχυρὸν καὶ ὀφρὺν ἐ. ἀνδρὸς ἰσχυροῦς. τὰ ἀφ' οὗ
8. ἀνδρὸς.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) α. Ταῖς βόδιας εἰς τὸν ἀρότρον.

[illegible]

ὁ δὲ τὸ ἀντιφύω· ἐχθιδύφραμος πῶς τὴν διαμαρτυρίαν
ἐκείνην ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ χριστοῦ ποιοῦν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ.

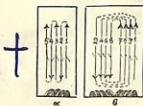
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με... χροινία... τα... έχων... δε... κα... κ...
 η... κα... μ... κ... κ...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Καὶ παλαιότερον... καὶ σήμερον... γίνεται κατ'εὐθείαν
γραμμὴν. ὥς τὸ σχεδιάγραμμα... α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσθραδες κ.λ.π.);

Ἐγίνετο καὶ γίνεται ἐν λωρίδαῖς (σποριέῃς).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Μὲ αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

Ὁμοίως γίνεται μὲ σκαπάνην.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Διάνοιξις αὐλάκων καθέτως καὶ βαθιὰς
καὶ πλαγίως καὶ μετὰ τὴν ἀροτριάσιν.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

Ἐν τοῖς ἀροτρίοις. ἐν ἐλαιοῖς καὶ ἐν τοῖς ἐκτιμῶνταις.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ. εἰς δύο ὀργώματα κατὰ τὴν ἡγεμονίαν. Τὸ πρῶτον ὀργώμα λέγεται «διβόλισμα» ἢ «κρίσμα». Σήμερον εἰς καλλιεργεῖν δαμνιτρίαν.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐν τῇ δυνάμει καὶ ἐν τῇ ἀροτρίᾳ. εἰς δύο ὀργώματα κατὰ τὴν δύναμιν. Ὁ πρῶτος καλεῖται «διβόλισμα» καὶ ὁ δεύτερος «κρίσμα».

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ὁδὸς δέον εἶναι...

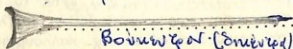
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *καλλιεργεῖν καὶ ἐλαιοῖς καὶ ἐκτιμῶνταις.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

1) Τὸ «δισάκι» ποῦ περιέχει τὸν σπόρον... 2) ὁ «κρίσας», μικρὰ σκεῦος καὶ μετρητὴν μετρίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ τοποθετεῖται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται. β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἔν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

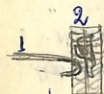
Μὲ ἑλλειψοειδῆ ράβδον κοπομένην ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου διδύνεται, ἢ γ. ....

Βούκιντρα (δυνάμεν).

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

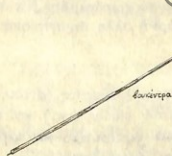
Γίνονται σβάρνισμα, ἢ ἰσοπέδωσις μετὰ τὸν παρὰ ....

1 = κίερα σβάρνις
2 = σβάρνις

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἔργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Η. Σκαφή γίνεται διὰ τὰς χεῖρας ἐνὶ χειρὶ μετὰ τὸν παρὰ ....

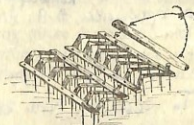
βούκιντρα

τσουφάνα

ὁ βούκιντρας ἢ τσαπὶ

σβάρνα εὐδερεῖα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσαπά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Τὸ σιδήρεο... ἔνεται. μετὰ καμινάκι καλὸν...
Τὸ σιδήρεο... μετὰ καμινάκι μικρότερον μετὰ... Πον
ἀνέλα... ἀποκατακαμινάκι... 27... 26... 27... ..

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τοῖς πρόσωποις τοῖς βοηθοῦντες εἰς τὸν ὄργανον εἰς τὸν ὄργανον
ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου
Πηλόντι καὶ ἡ καλὴ πόντος καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ραν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν τροφὴν τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α. ....

Τὸν ὄργανον τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου
ἐκ τῆς σποράς καὶ τῆς καλλιέργειας ἐκάστου

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. ....

... ὁ ὄργανος ἐκ τῆς σποράς καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ ὄργανου

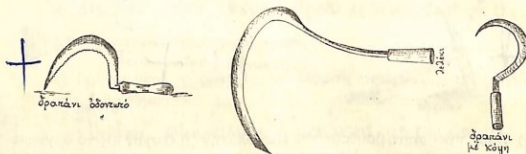
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) . Μέ. τὸ δρεπάνι ..
(δρεπάνι) ..

! Ομοίον με τὸ κατωτέρω ὀδοντωτὸν ..

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε ..

Χρησιμοποιεῖτε καὶ τὸ ὀδοντωτὸν (ὀνικτῆρ)

δρεπανιὸν καὶ τὸ ὀνικτῆρ καὶ δρεπάνι κτλ...

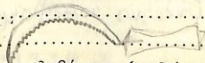
Μετὰ τὸ κόβον τὸν ἀναθεῖται (καταμάττει)

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ παῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Παλαιότερον
με δρέπανα, ζήμερον με κόσσες (κόσσιες)

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου, ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν) ..

! Ὄδοντωτη ..

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ..

Ἡ λαβὴ ἦτο ξυλίνη· Ὁ σκελετὸς δὲν αἰχρ
ἰδιότητων ὄνομα ..

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Τὰ ἐπικρινόμενα... ἐν... τοῦ ἐμπορίου.
πλάτους καὶ βάρους... ..
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ... θερισμὸς τὸν φάρισ... μόνον... ἐκτελεστο
καὶ χιμάτου καὶ ἀνέμερον... διὰ... τῶν χειρῶν... ..

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ... Εἰς ὕψος... 25-30... ἐκατοστών ἀπὸ τοῦ... ..
ἔδαφους... μετὰ τὸ δρεπάνον... πλάτους... μήκους... διὰ... ..
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)... ..
ἀπὸ... ἔχον... .. μήκους... διὰ... ..
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεῖρές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... ..
Οἱ... ἴδιοι... οἱ... δεξιὰ... τοῦ... .. εἰς... χεῖρας... ..
ὅτι... ἔδαφος... ..
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... ..
Οἱ... χεῖρες... τοποθετοῦνται... ὅτι... ἔδαφος... πολλὰ... μαζί... ..
καὶ... μετὰ... εἰς... πρὸς... αὐτὴν... κατεύθυνσιν... ..
Οἱ... χεῖρες... 10-20... μαζί... δέκα... καὶ... πενήναι... ..
Ταῦτα... μετὰ... εἰς... ..

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

..... Λέγονται δαμάτια.....

γ. Οἱ θερίσται.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερίσται, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

Θερίσαν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἐπαγγελμα-
ται. δαμάτια. δαμάτια. ὑπάρχον. εἰς. ὑπάρχον.
καλάματα καὶ φρυγοκέρα. θερίσαν. εἰ. γυναῖκες.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκόπην (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) .....

οἱ. ἡμείβοντο. ἡσται. εἰ. ἰδιουτέλεια.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

οἱ. ο. χ. ι.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Πότε δὴν ἀρχίζει θερισμός τῶν Τριώνυφαι
αἰνῶν α. χρὸν 600 βασιτ. μέραι. ....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Τραγούδια ἀέροντο καὶ ἄλλοντι ὅχι ὁμῶς μόνον
κατὰ τοὺς θερισμοί. Χρησιμοποιοῦνται ἀνθίδως
σημοτικὰ βοσκωτικὰ καὶ Μυρκήτικα τραγούδια. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποῦ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμικόν. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμό. Χένοντι ἀνθίδως
ἀπὸ ἀνθίδων ποῦ λουράζονται ἀπὸ τοὺς θερισμοί. ....

- 10-15 χεῖρες, ἔδε μάταια τὸ χέρι, τοποθετῶν
ἀπὸ τοῦ θαλασπῆ μαλὶ ἀπὸ ἑδάμης· ὁ δὲ χεῖς,
ἔτσι θῆκε ἐμὴν αὐτὴν πρὸς δέναν τὴν χεῖρα, ἀπὸ
μαλὶν ὁνὸς - τρῶς ἀπὸ τῶν χεῖρες πρὸς αὐτὴν ἀπὸ
ἑδάμης μάταια ἕνα θαλασπῆ μαλὶ τὸ δέναν με
ἐχρησάμην ἀπὸ θαλασπῆς ἢ φθοιῶς ἀπὸ δένδρου (ἀνθρώπου)
πρὸς ὁνομαζομένην ἀπὸ αὐτῆς πρὸς.....

ΑΘΗΝΑΝ

- Ta Symvrita Symmetrophoronta q's peristatos
Geporis Bilio 40-50 mouli nou khoros choros
Epilontios nou muntanios to en d' eori ras
dikon mi kots geonys pros tai pibid (muntan
ras muntan) en oxymia mhtidron.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... Δὲν ἐκκαθαρίζεται, οὐτε μετεξεργάζεται

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

..... Δὲν ἐσυνηθίζετο. Τώρα ταῦτα διατρέφονται καὶ τὸ χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δεμάτια μετέφερον εἰς τὸ ἄλώνι. τὸ δίσαι
ἐμαυτοὺς εἰς μέρος ἐνέειρα. καὶ πάλιν
τοῦ μαθητηρίου. εἰς τὸν .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος, ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

... δὲν ἔχει ἰσομετρίαν. συρματῶν δ. χωρὶς
ἡ τοποθέτησις γίνεται εἰς σχῆμα κυλινδρῶν .....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; .....

Ὅταν τὸ εἶλερι εἴνῃ ἥχο. τότε φάνη γὰρ
ἀδύνατον. γίνεται καὶ τοῦ μύρου. ὁ δὲ τοῦ τοῦ .....

ὅσο ἐπὶ καὶ αὐτοῦ εἶλερι δὲν γίνεται δεμάτια εἰς τὸ χωράφι, οἱ ὅτι οἱ μαθηταὶ
ἐφάρων παρὰ τὴν πύλιναν πᾶσι εἰς ἓνα σάκιδι καὶ ἔπειτα

- 4) Πόῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... Τὸ ἄλώνι κατεσκευάζετο ἐν τῷ χωρίῳ

ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ χωρίου. ὁ δὲ τοῦ χωρίου. διὰ καὶ ἔχει
τὸ μέρος καὶ ἐν τῇ αὐλῇ. εἰς τὸν .....

Σεμφοίδη από τὴν μεταλαμνὴ τὸ περιβόετο κέρας τοῦ καρπῶ. Τὶς χειρὶς ὑπάρχει, αὐτὰ
 που «εταυμπάνη» ἀπὸ τὸ κέρας ποὺ δὲν ἔχουν σάκεα. Ἄρα «εταυμπάνη» ἔλας τὶς «χειρὶς» τὴς
 Δαναομένη ἀπὸ τὴν ἐνὶ καὶ ἀφ' οὗ εἰς βάλλη μία-μία ποῖνω σὲ μία πλακοσδεμένη
 χαλκίδα πετρα ποὺ τὴν ἔχρησθη μέση τοῦ δεματίου ποὺ γινέται τὸ «εταυμπάνη»,
 τὶς «εταυμπάνη» χερσὶ μὲ ἑνὶ μικροκόπανο» ἢ «εταυμπόδο» πεποιημένο ἀπὸ.
 ἔνδο χροὶ καὶ γύρη καὶ τὸ τελευτεῖο ἐπὶ ἐπὶ χωρὶς ὁμοῦ καὶ χαλκίδου καὶ ἡ κατὰ
 μὲ τὴν ὁποία δὲ χρησιμοποιοῦνται κατὰ, χροὶ καὶ ἐκτελεῖται τὰς «μανερίας».
 (Μανερὶ = σταῦλος, μέρος ποὺ βάζουν τὰ δῶα).

«Κόπανος» ρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

άλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου: καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων).....

• Ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ μέρους τοῦ ὅρου
 τοῦ καὶ χώματος (βουνιές).....

• Ἡ ἐργασία ἐκτελεῖται ἡσυχία ρ.

9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἁλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν;.....

• Οὐκ.....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν δεματίων, ὅπου
 ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἅπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἁλῶν-

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Συνήθως εἰς περιβάσεις οἰκογενεῖας. Πρῶτος.

καὶ τὸ χρησιμοποιοῦντες αὐτὸς πρῶτος ἐνχηλῶντες ἐν αὐτῷ τὸ ἑξῆς τοῦ
καὶ ὡς ἔστιν ἐλκυσθῆναι. Μὲντοι ὁ δεύτερος μ. Θ. Κ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Τὸ ἀλώνισμα ἀρχίζει ἐκ 2^{ης} δεκαήμερου τοῦ ὁσίου καὶ
μέχρι τοῦ 3^{ου} δεκαήμερου ἐλκυσθῆναι.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Κύριον χωματάλωνον ἢ πετρώδες μὲ δάπεδον

5-6 μέτρ. καὶ μὲ στέφανον ἐκ τοῦ μέτρου ὅπου 2 περίπου
μέτρων μακρὸς ἀπὸ τοῦ κέντρου. Ἡ περιμέτρος αὐτοῦ μὲ πλάτος τοῦ ὅπου 20-25 ἐκτὸς

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου διὰ μίγματος κόπρου
βοῶν καὶ χώματος (βουνιῆς) .....

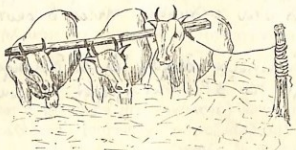
Ἡ ἐργασία ἀναλαμβάνεται ὡς ἔστιν ἡ μάχη π.χ.

- 9) Ἡ ὡς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ἡ ὥρα .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Τὰ δὲ πάντα ριπτοὺν εἰς τὸ ὕδρον· καὶ ἐκείναι μετὰ ταῦτα ἔσονται
πρὸς τὸ μέτρον τοῦ νόμου· ἀφ' οὗ προσημαίνεται ὡς ποὺν τοῦ
ἐχθροῦ τῶν . . .

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνοῦ ἐξελίξις στύλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ οὗτοι ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἀπὸ τῶν ὑποστηρικτῶν πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὰ μνημεῖον καὶ
 ἁγίων. δένειν. ἔχοντες. ἡμῶν. ἵσον. πρὸς τὸν.
 ἀντιπρὸς τὸν ἀντικατὰ τὸν καὶ ἕτερον. ἕτερον. δένειν. εἰς.
 ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἁγίων. περιεφύλακται. διὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπον.
 ἀρχιεπίσκοπον δὲ τὸν πρὸς τὸν ἀντικατὰ τὸν.

- 20 —

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει ἀπὸ τῶν 10^ω ἢ 11^ω πρὸς τὴν μεσημέριαν καὶ συνεχίζεται ἕως 3^ω ἢ 4^ω τοσοῦτον ὅσον.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

1. Δικούλι (δικονούλι) ἐργαλεῖον ὑπὸ τοῦ κατωτέρω μορφῶν με τρεῖς διχάλια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; .....

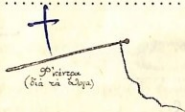
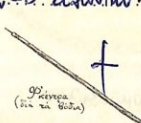
Ναί.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Σήμερον χρησιμοποιοῦνται βέργαι ἐξ αὐτοῦ ξύλου καὶ ὁποῖοις ἔχουν προβάτα ἐπίμηκες βέργαι ἢ ἔχουν καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ..... ^{Περὶ} .....

1. Ἐνοῖ ἀλὼν 1. η. καθ' ἡμέραν 1. μὲν 1. δελυνιστῶν
2.-3. δελυνιστῶν .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
..... 6. τ. ὕβαλα .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες) καλούμενοι ἀλωνιστῶν καὶ ἀγωνιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ ἀλάλα καὶ ὠδιστοὶ
ὠδιστῶν καὶ ἀλωνιστῶν καὶ βαλμάδες .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Παλαιότερον ἐμύετο μὲ τὸ κοπάνισμα καὶ
χονδρὸν ξύλον ἀνομαζόμενον μετρωμένο ξύλον 27.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Ο. κόπανος οὗτος ἀλάλα καὶ μετρωμένο ξύλον 27
ἦχε σχῆμα καλὸν καὶ κατεσκευάζετο ἐκ ξύλου
«καίβρου» ἢ «πρίνου» (πουρνέρι). Μήκος 1,50-2
μέτρα

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Γίνεται χρῆσις διὰ τοῦ ελαι-
μυτικῆς τοῦ ἀραιβοῦτος, μέλει αὐτὸν εἶναι ἐν τῷ δικραλίῳ
τοῦ ἐπιχίου.*

κόπανος ἐστρωμάδι

κόπῳος.

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ αὐτῶν δημητριακῶν...

Σκουμπόξυλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .....

*Τὸ κοπάνισμα (ἀραιβοῦτος) σκουμπόξυλον καὶ
βοηθία θηρίων καὶ συγγενῶν θηρίων ἀμοιβῇ*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Σήμερον μόνον δ. διαβάσεις πομπή (εἰς)
Τροποποιεῖται αὖ το δάπεδον εἰς σιμῆς..

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ἐτραγουδοῦντο γενήθιος δημοτικαί Ρομάντικαί
ἢ Μυραϊνικαί. ὅχι εἰδικὰ διὰ τὸν σκοπὸν τούτου.
μόνον. Χορευτικά ἢ κλέματα. Ἐλέγοντο ἀεεὶ.

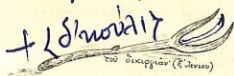
23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες .....

ἐλέγοντο... οὐκ ἐβαλα. Οὐκ ἐκινεῖται ὡς ἐκείνη. διὰ
τὸ λίχνισμα. καὶ διαρκῶς μετὰ δ. κοπάνου καὶ
ἡ ἀναπνευστικὴ ἀναπνευστικὴ μετὰ δ. ἡ ἀναπνευστικὴ
... ἡ ἀναπνευστικὴ ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

• Ο Ζωρὸς ἔχει σκῆπτρον. Γεφυρῆλον. Πῶς αὖ οὐκὸν δαὶν ἐποποδεύετο τίποτε, σὺτε ἐλάβετο τίποτε ὁλοθρο ἀπὸ τῆς αὐχῆς... 11. κί. τ' χρόν' πλεερό τιρον γγ.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ ἐργαλεῖον ξύλινον ὡς τὸ κατωτέρω ὀνομαζόμενον δ' αὐτὸ καὶ μετὰ τὸ ἔλυνον φ' ἑνὸς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συνήθως σὶ γυν. αἰεὶς ~ εἰδικὸς λιχνιστὴς δαὶν διαίρεσι.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Δὲ ἔχον ὄνομα ἰδιόκτερον.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἐργασίμοποιήκη... ἡ... ποσεινῆστρα... ἔργασίον
 ὄμοιον... μέ... τὸ... νόμισμα... ἡ... ὁποῖα... χυμίζειν διὰ... μίλου
 καρποῦ... καὶ... μινυμένῃ... ἀγίνει... ἐπὶ... ἐπὶ... τὰ... χονδρὰ
 τεμάχια... καὶ... ὁποῖα... ἀγέχονται... κατὰ τὸν... ἀχῦρον

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σάρωθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

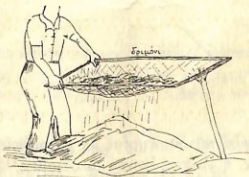
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο... σάκιο... δερμόνι

κόσρος ἢ ἀφύλκος

νων με ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Μετὰ τὸ λιχνίσματι ἐμαυτοῦ τὸ παλαιὸν σιτάρι.
 9. ὅσο ἦτο ἠναγμένον μετὰ χυροὶ ἐκαποδεύετο εἰς
 τὸ πλάκων. ἢ προσμνησθῆναι ἐξοχικῶς ἀβάσις ..
 πλάκων μετὰ μίαν βόαν. πλάκων μετὰ μίαν δέρμα.
 ἵστα φέροντες ὅπου. καὶ οἱ ἐνικῶν μνησθῆναι. ἔχιντο. ὁ χυροῦ
 ὡς.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

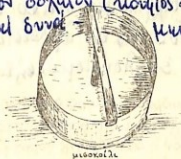
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 Ἀπὸ τῆς μετὰ τὸ πλάκων μετὰ μίαν δέρμα
 ὁ καρπὸς εἰς τὸ σῖτις τοῦ χυροῦ .....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ὁ ὀδεμὶς... πρὸς ἔριτον ὀφειλή. Τὸ μέτρημα ἐγένετο
ἀπὸ τοῦ μισοκάβου, γὰρ οὐκ ἔστιν πόρος περὶ τοῦ ἐκείνου ἐπὶ
των (ἐπὶ διμυλίων)... Ἐχρησιμοποιήθη πρὸς ταῦτα ξύλινον κυλινδρι-
κὸν δοχεῖον (πολλὰς πορτὺς διέτρητο) ὀνομαζόμενον «κουβέλι»
καὶ δυνατὸν μὲν καὶ χωρεῖν 20 ὀκάδας περποῦ.
(1 ᾠτήν)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα των δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

1) Κυλινδρικὸν ξύλινον δοχεῖον περιέχον 20 ὀκάδας = 1 ᾠτήν.
2) ..... 10 ..... = 1/2 ᾠτήν

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

Ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐπὶ ξύλινον δοχεῖον ἐκχυμῶν ὀρθογωνίον
παραλληλπίπτεον ὀνομαζόμενον «διμυλίων» .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... Τὸ ... ἀνὰ τὸν ἥλιον ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ὡς ἐγένετο διαλογὴ ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ΜΟΧΛΙ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ὡς ἐγένετο διαλογὴ ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ... ἐκ τῆς ἀνατολῆς ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑόρτια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

.....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ